

Vastaus Timo Juurikkalan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan Energian irrottautumiseksi Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta

VD/6009/00.02.00.03/2017

KN/ML/SB

Valtuutettu Timo Juurikkala ja 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhdessä omistama Vantaan Energia Oy on noin viiden prosentin omistusosuudella mukana Fennovoiman ja Rosatomin ydinvoimahankkeessa. Vantaan Energia on suurin kuntataustainen Fennovoiman omistaja.

Kuntaomistajan kannalta merkittävin Fennovoiman ydinvoimalan riskeistä liittyy hankkeen taloudelliseen kannattavuuteen. Ennusteet ja arviot sähkön tulevaisuuden markkinahinnoista ovat pääsääntöisesti tuntuvasti matalampia kuin Hanhikivi 1 -voimalan tuottaman sähkön arvioitu omakustannushinta. Mankala-periaatteen mukaan hankkeen osakkaat sitoutuvat ostamaan tuotetun sähkön omakustannushintaan.

Näin ollen hankkeessa mukana pysyminen muodostaa merkittävän taloudellisen riskin Vantaan Energialle ja sitä kautta myös sen omistajille eli vantaalaisille ja helsinkiläisille veronmaksajille. Tämän lisäksi Fennovoimaan liittyy isoja riskejä mm. aikataulun ja kustannusten, ydinjäteratkaisun, EU:n energiapolitiikan ym. suhteen.

Vantaan ja Helsingin kaupunginvaltuustoissa tehtiin alkuvuodesta 2017 lähes samansisältöiset aloitteet Vantaan Energian irrottamiseksi Fennovoiman ydinvoimahankkeesta (Vantaa KV 23.1.2017). Vantaan kaupunginhallitukselta aloite sai kielteisen vastauksen (KH 8.5.2017), mutta Helsingin valtuusto otti aloitteen sisältöön myönteisen kannan, ja aloite päätettiin palauttaa uudelleen valmisteltavaksi.

Tilanne on siis muuttunut ratkaisevalla tavalla siitä, kun Vantaan kaupunginhallitus antoi vastauksensa edelliseen tätä asiaa käsitelleeseen aloitteeseen.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa käynnistää neuvottelut sekä yhteiset omistajaohjaustoimet vähemmistöomistaja Helsingin kanssa.

Omistajien tulee tehdä/teettää laajapohjainen riskiarvio Fennovoiman ydinvoimahankkeesta. Samassa yhteydessä tulee selvittää, millaisin ehdoin ja menettelytavoin hankkeesta irrottautuminen on mahdollista.

Näiden arvioiden perusteella on mahdollista tehdä päätökset irrottautumistoimien käynnistämisestä".

Kaupunginvaltuusto 12.6.2017 § 43

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernipalvelut toteaa aloitteeseen seuraavaa:

Osakeyhtiölain (624/2006, OYL) mukaan osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. OYL 5 luvun 2 §:n mukaan yhtiökokous päättää lähtökohtaisesti vain osakeyhtiölaissa säädetyistä tai yhtiöjärjestyksessä nimenomaan määrätyistä asioista. Hallitus voi myös päätöksellään siirtää tietyn yksittäisen yleistoimivaltaansa kuuluvan asian, kuten liiketoiminnan harjoittamiseen liittyvän kysymyksen, yhtiökokouksen päätettäväksi. Lisäksi osakkeenomistajat voivat yksimielisinä tehdä yhtiökokouksessa päätöksen hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa.

Käsillä olevassa yhtiön investointipäätöksessä on kysymys hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvasta asiasta, johon liittyen yhtiöjärjestyksessä ei ole määräyksiä. Vantaan Energia Oy:n osakkeenomistajat ovat tehneet osakassopimuksen yhtiön hallinnoimisesta. Osakassopimuksen nojalla mm. osakkeenomistajien erilaiset käsitykset siitä, miten yhtiötä johdetaan liiketaloudellisesti kannattavalla tavalla, ratkaistaan ensisijaisesti osakkaiden välisillä neuvotteluilla.

Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta irrottautumiseen liittyy monimutkaisia sopimus- ja yhtiöoikeudellisia kysymyksiä. Osakkeenomistajat eivät tunne irrottautumisen vaikutuksia yhtiöön ja siten osakkaiden omistuksen arvoon. Muun ohessa yhtiötä sitovien osakassopimusten nojalla taloudellinen vaikutus ei ole vain tehtyjen sijoitusten määräinen tai laskettavissa sen taloudellisen vahingon perusteella, joka yhtiölle syntyisi, kun se osana hankkeesta irrottautumista myisi osakeomistuksensa Voimaosakeyhtiö SF Oy:stä. Koska osakkeille ei ole toimivia markkinoita, ei ”irrottautuminen” (Voimaosakeyhtiö SF Oy:n osakkeiden myynti) ole mitenkään yksinkertaista pitkäaikaisista vastuista johtuen. Yksipuolinen irrottautumispäätös saattaisi jo sinällään aiheuttaa osakkeenomistajille huomattavia taloudellisia menetyksiä.

Vantaan Energia Oy:n taloudellinen asema ja sen kyky vastata sitoumuksistaan ovat Vantaan kaupungille osakkeenomistajana tärkeitä. Yhtiön tuloksentekokykyyn mahdollisesti vaikuttavien ratkaisujen tueksi on hankittava sellaista tietoa, jota osakkeenomistajilla ei tällä hetkellä ole. Aidosti yhtiön ja sen omistajien edun mukaisia ratkaisuja on mahdollista arvioida vasta tämän jälkeen.

Konsernipalvelut toteaa, että Vantaan Energia Oy:n osallistumista Fennovoiman ydinvoimalahankkeeseen on käsitelty Vantaan ja Helsingin kaupunkien välisissä keskusteluissa syksyllä 2017. Keskusteluissa on todettu tarpeelliseksi käynnistää kaupunkien yhteinen selvitys Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta irrottautumiseen liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä ja taloudellisten vaikutusten, kuten sopimusoikeudellisten vastuiden, laajuudesta. Selvityksen nojalla hankkeesta irrottautumista ja irrottautumisen vaikutuksia yhtiön taloudelliseen asemaan voidaan arvioida selvemmin tosiasioiden pohjalta. Selvitys tehdään yhteistyössä Vantaan Energia Oy:n kanssa siten, että se valmistuu keväällä 2018.

Kaupunginvaltuusto on 19.11.2012 (§ 24) merkinnyt tiedoksi kaupunginhallituksen vastauksen koskien Vantaan Energia Oy:n sijoituksia ydinvoimaan ja ydinvoiman riskejä. Tämän jälkeen Vantaan Energia Oy:n Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen liittyviä taloudellisia riskejä ja yhtiöön kohdistettavaa omistajaohjausta on vastaavista kysymyksenasetteluista käsitelty **kaupunginvaltuustossa** 2.3.2015 (§ 19 ja § 20). Viimeksi **kaupunginhallitus** antoi 8.5.2017 (§ 9) vastauksen omistajaohjaustoimien käynnistämisestä ja Vantaan Energia Oy:n irrottautumisesta Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta. Aiempien aloitteiden ja niihin jo annettujen vastausten koskiessa samoja kysymyksiä kuin nyt viitataan jo aiemmin asiassa lausuttuun.

Kaupunginhallitus 11.12.2017 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Timo Juurikkalalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konsernipalveluiden toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että päätökseen lisättiin kohta c) *todeta, että selvitys tuodaan sen valmistuttua kaupunginhallitukselle.*

Päätös:

Päätettiin

- a) antaa Timo Juurikkalalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle konsernipalveluiden toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi, ja
- c) todeta, että selvitys tuodaan sen valmistuttua kaupunginhallitukselle.

Liitteet:

- Timo Juurikkalan ja 20 muun valtuutetun aloite Vantaan Energian irrottautumiseksi Fennovoiman ydinvoimalahankkeesta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen, puh. 09 839 22033, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi